

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА

До 220-ї річниці з дня заснування університету

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

МАТЕРІАЛИ

**І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-
КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ І МОЛОДИХ УЧЕНИХ
(м. Харків, 10 травня 2024 року)**

ХАРКІВ – 2024

**СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ
ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ..... 64**

Голімбієвська Ольга

Активізації навчання учнів початкової школи засобами цікавого мовознавства..... 64

Молчанова Карина

Інтерактивне навчання як інструмент формування мовної особистості у сучасній початковій школі..... 66

Макаренко Анастасія

Виклики сучасної початкової школи щодо формування мовлення в учнів.... 68

Горбатюк Анастасія

Особливості організації комунікативної діяльності молодших школярів в умовах змішаного навчання..... 70

Бекетова Олена

Мобільні додатки для підготовки старших дошкільників до школи в умовах дистанційного навчання..... 72

Левчишина Вероніка

Дефінітивний аналіз понять «діалог», «діалогічне мовлення»..... 75

Приходько Світлана

Переказ як засіб оцінювання рівня розвитку мовлення учнів початкових класів..... 77

Шеремет Анна

Нетрадиційні форми роботи як засіб розвитку комунікативних навичок..... 79

Посиляєва Анна

Нетрадиційні форми роботи як засіб розвитку навички говоріння молодших школярів НУШ..... 80

Ушакова Владислава

Мовленнєві ігри як засіб розвитку навички говоріння в учнів початкових класів..... 81

Бабич Марія

Розвиток мовлення молодших школярів на ономастичному матеріалі..... 83

Яценко Валерія

Формування комунікативних умінь учнів початкових класів під час вивчення граматичного матеріалу..... 84

Бурова Катерина

Підвищення рівня культури мовлення молодших школярів засобами фразеології..... 85

Стаханова Євгенія

Шляхи збагачення мовлення молодших школярів фразеологізмами 86

Гойденко Анастасія

Шляхи збагачення словникового запасу молодших школярів у процесі навчання говоріння 88

Актуальні питання формування мовної особистості в сучасній початковій школі
Нетрадиційні форми роботи як засіб розвитку комунікативних навичок

Шеремет Анна

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, доцент Л. П. Ткаченко
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
м. Харків

Сучасний світ дуже стрімко змінюється, а з ним активно змінюється й суспільство. Вчителі стикаються з труднощами у навчанні та вихованні нового покоління "Альфа", що значно відрізняється від своїх попередників. До цього покоління відносять дітей, народжених після 2010 року. Психологи визначають їх особливостями кліпове мислення, швидке переключення між діяльностями та труднощі у довгому фокусуванні уваги на чомусь одному. Саме тому в сучасні школи необхідно впроваджувати нові технології та методи навчання й виховання дітей у різних сферах, зокрема й розвитку мовлення та комунікативних навичок.

Проблема з розвитку мовлення постала ще за давніх часів, але протягом століть напрацьовані вчені та педагоги сформували систему дидактичних методів, що знайшли своє відображення у роботах М. Вашуленка, Н. Воскресенської, О. Коваленко, О. Хорошковської та інших.

Поняття «комунікативні навички» є досить комплексним, оскільки охоплює проблематику не тільки розвитку лексичних, граматичних, орфоепічних знань учнів, а ще й здатність до ефективної комунікації, вміння чітко формулювати та висловлювати свої думки, роботу над технікою мови, знання та вільне володіння культурою мовлення тощо. Однією з нестандартних для сучасної школи розробок може стати використання кілець Луллія. Вони являють собою круги різного діаметра, що розміщені від більшого знизу до меншого зверху та поділені на сектори. Кількість кругів і секторів може варіюватися в залежності від складності завдань, але оптимальною є 3 і 5 відповідно. Обов'язково має бути наявна стрілка або кут, за допомогою якого можна виділити один сектор. Кільця Луллія мають великий потенціал у використанні, адже завдяки ним можна розвивати монологічне та діалогічне мовлення учнів, короткочасну та довготривалу пам'ять, а також засвоювати знання з інших предметів. Якщо на верхньому крузі розмістити в кожному секторі головних героїв різних творів, на середньому – відповідні до них важливі для сюжету предмети, а на нижньому – місця, де відбуваються події, то можна створити цілу низку завдань. Найпростішим є переказ твору за поданою складеною комбінацією всіх елементів на трьох кругах. Далі завдання можна ускладнювати, таким чином учню необхідно відтворити з пам'яті ці три головні компоненти одного твору та зібрати їх під стрілкою. Окрім цього діти можуть самостійно придумати розповідь за випадковою комбінацією трьох елементів з різних літературних творів.

Отже, розвиток комунікативних навичок сучасних дітей є важливим кроком для їх подальшого становлення в суспільстві. А за допомогою впровадження нових форм роботи, можна підвищити ефективність та зацікавленість учнів у цьому процесі.